

РЕАЛНО је очекивати да би Европски савет у марту могао да одлучи да у јуну буду отворени претпријемни преговори са Србијом, под условом да се испуне постављени услови, истакао је, у ексклузивном интервјуу за "Новости", европски комесар за проширење Штефан Филе.

Филе такође наглашава да се од Србије не тражи да призна независност Косова, као и да српска заједница са Косова може, и треба, на транспарентан начин да настави да прима подршку од Београда.

*** Да ли је Србија заслужила да добије позитиван сигнал у процесу европских интеграција и да ли може да очекује "условни датум" за почетак претпријемних преговора?**

- Очекујем да ће главна порука Европског савета бити охрабрење за Србију у светлу недавног позитивног развоја у реформама и дијалогу с Приштином. Као што је то најбоље показано додељивањем статуса кандидата у марту, нема сумње да ЕУ с нестрпљењем ишчекује да започне претпријемне преговоре са Србијом, чим буде остварен довољан напредак у видљивом и одрживом побољшању односа с Косовом. Овај назив је без прејудуцирања ставова о статусу, и у сагласности је с Резолуцијом 1244 СБ УН и мишљењем МСП о декларацији Косова о независности, као што је то Савет дефинисао прошле године. Надам се да ће Европски савет потврдити препоруку Европске комисије о свеобухватном приступу. То значи потврду да преговори могу да буду отворени на основу добро познатих услова о довољном напретку ка видљивом и одрживом побољшању односа с Косовом, уз схватање да пуна нормализација односа с Косовом може једино да се остварује корак по корак, као део преговарачког оквира са Србијом.

*** Кад очекујете даље потезе министара?**

- Уверен сам да ће се Европски савет сагласити да преиспита ситуацију на пролеће 2013, с циљем да одлучи о отварању претпријемних преговора у јуну, уколико, као што се сви надамо, довољан напредак до тада буде могао да буде остварен.

*** Шта сада тачно тражите као следећи корак да би Србија ишла даље у европским интеграцијама?**

- Два велика корака су већ иза нас. Европска комисија је представила своје мишљење о захтеву Србије за чланство у октобру прошле године и Србији је одобрен статус кандидата у марту 2012. Ове недеље, Европски савет ће одлучити када ће у 2013. години, и како, размотрити ситуацију у Србији. Европска комисија је спремна да објави извештај чим довољан напредак буде остварен у правцу видљивог и суштинског побољшања односа с Косовом. У том тренутку, земље чланице ЕУ биће у позицији да одлуче о отварању претпријемних преговора са Србијом одређеног датума, могуће у 2013.

*** Јесте ли задовољни тренутним током дијалога између премијера Србије Ивице Дачића и Косова Хашима Тачија? Ако јесте, зашто већ сада не дате препоруку Европском савету да утврди датум за почетак преговора?**

- Дошло је, заиста, до веома позитивног развоја и одлична је вест да је на последњем састанку 4. децембра постигнут тако важан напредак, нарочито у интегрисаном управљању административним прелазима, о особама за везу, заштити религијског и културног наслеђа. Поврх свега, од септембра, Србија је већ предузела многобројне драгоцене кораке у примени до сада постигнутих споразума у дијалогу. То показује истински нови ниво ангажовања обе стране у дијалогу. То ми даје уверење да ће додатни резултати бити постигнути у првој половини 2013. године, омогућујући нам да потврдимо нашу препоруку да се започну преговори са Србијом.

*** Шта Србија још конкретно треба да уради до марта да би добила вашу званичну препоруку за отварање преговора? Шта је тај "напредак" који би био довољан?**

- Закључци Европског савета из децембра прошле године односе се на видљиво и одрживо побољшање односа с Косовом, инклузивну регионалну сарадњу и примену, у доброј вољи, свих до сада постигнутих споразума - о интегрисаном управљању административним прелазима, слободном кретању људи и добара, матичним књигама, катастрима и дипломама, затим постизање споразума о енергетици и телекомуникацијама и активну сарадњу с Еулексом, тако да може да врши своју функцију у свим деловима Косова.

Што се тиче тајминга, све заиста зависи од Србије. Чим будемо имали довољне резултате, на хартији и на терену, брзо ћемо припремити наш извештај. Пролеће 2013. ми изгледа савршено изводљиво и реално.

*** У извештају о напретку, тражили сте од власти у Србији да поштује територијални интегритет Косова. Је ли то заобилазни пут да се затражи признавање независности Косова и мислите ли да би Србија могла да прихвати тако тешке услове?**

- Дозволите ми да будем јасан као што сам био и у извештају о напретку, иако је то сумњичаво подигло неке обрве у Београду.

Не ради се о томе да се од Србије тражи да призна Косово. Реч је о постепеном достизању довољног степена нормализације њених односа с Косовом, тако да свака страна може да настави својим путем ка ЕУ, без међусобног блокирања.

*** Имате ли утисак да Србија у овом процесу само губи?**

- Налазимо се пред великом шансом за сценарио у којем ће добитници истовремено бити и Србија, и Косово. У време великих тешкоћа на економском и социјалном плану, неопходни су побољшање регионалне стабилности и амбијент погодан за локални економски развој. И, као што нас је научила историја модерних европских интеграција, то је најбољи начин за Србију да заштити све своје интересе, као европски народ у миру са својим суседима и са свима на Балкану.

*** Хоће ли се, у некој фази, отворити и политички дијалог, као што тврди Дачић?**

- Реч је дугорочној перспективи да и једни и други могу да буду у стању да остварују своје обавезе и права у оквиру ЕУ. Реч је и о побољшању ситуације на терену за српску заједницу, која треба да ужива највиши стандард у безбедности и да настави да прима, на транспарентан начин, подршку из Београда. То захтева приступ корак по корак, којем, истина, може да буде потребно неко време да се у потпуности реализује. Зато сам предложио да то буде део преговарачког оквира за Србију. Овај начин је такође најбољи да бисмо били веома јасни о опцијама које се налазе на столу: подела јасно треба да буде искључена. Дијалог има за циљ да помогне обема странама да реше практичне проблеме и приближи их ЕУ. Докле год постоје питања о којима треба да се разговара, дијалог ће се наставити.

(Вечерње новости)